

Előfizetési árak:

helyben, házhoz hordva:

Egész évre	16	kor.	—	fill.
Fél évre	8	"	—	"
Negyedévre	4	"	—	"
Egy óra	1	"	34	"
Egyes szám ára	8			fillér.

Vidékre, postán küldve:

Egész évre	18	kor.	—	fill.
Fél évre	9	"	—	"
Negyedévre	4	"	50	"
Egy óra	1	"	50	"

PÉCSI FIGYELŐ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik naponként este 5 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Pécs, Mária-utca 1. sz. első emelet.

Kéziratot

vissza nem adunk.

Hirdetések a legjutányosabb árban számítatnak. Nyitárter sora 60 fillér.

Az olasz borvám.

Pécs, 1902. január 24.

A józan vámpolitika elvei arra kényszerítenek minden államot, hogy abban az esetben, ha a nemzet gazdaságának valamely ága válságba kerül, ezt elsősorban is hatályos védő vámokkal igyekezzen mególtalmazni a szerencsésebb viszonyok közt levő külföld versenye ellen, hogy a válságot kiheverhesse és ismét megizmosodhassék.

Magyarországnak egyik leghatalmasabb, legjövődélmezőbb és legversenyképesebb termelési ága a bortermelés volt s mégis mikor ez a termelési ág nálunk válságba került nemcsak, de a filloxeravész következtében, mondhatni, teljesen tönkrement, megnyitottuk határainkat az olasz bor szabad beözönlésének, mely az ottani kedvező termelési viszonyok mellett nyomasztó hatással lett volna ami bortermelésünkre akkor is, mikor szőlőink még javában ontották a hegy levét s a mikor ez a termelés a régi patriárhális szőlőkultúra mellett még minimális költségekkel járt.

Ezzel természetesen évtizedekre vettük vissza bortermelésünk lábáállításának nagy munkáját és a nagy tökebefektetésekkel járó szőlőfelújítást s a felújított szőlőkben szükségessé vált költséges új szőlőkultúrát a gazdag emberek kedvtelésére bízták, a kik ambíciójukat helyezték abba, hogy áldozatok árán is bort termeljenek, ha mindjárt nem látják is annak hasznát.

Az állam azonban ezzel nem sokat törődött; előtte magasabb cél lebegett, a mennyiben nálunk már szokássá vált, mindent magasabb államcélnek tekinteni, csak a polgárok megélhetésének biztosítását, jövedelmeinek fokozását nem. Ilyen magasabb államcél volt az államkincstár jövedelmének biztosítása. Akkortájt boldogította az országot Tisza Kálmán zseniális regále-megváltási műveletével s az italmérést állami jövedékké léptette elő. Persze az italmérés nem nagyon jövedelmező ital nélkül; ránk bocsátotta tehát csaknem vámmentesen az olcsó olasz lőrét, mitsem törődve vele, hogy ezzel valóságos fényűzéssé tette a magyar bor termelésének helyreállítását, csak hogy biztosithassa italmérési jövedékét.

A magyar gazdák szívóssága azonban ezen is kifogott, a szőlőkultúrát — bár lassabban és sokaknak közülök anyagi romlásával — annyira fejlesztették, hogy legalább a belfogyasztást elláthatják a szükséges bormennyiséggel. Mindinkább előtérbe lépett tehát az a követelés, hogy

szüntessük meg minél előbb az olasz borvám klauzulát, a melynek főtartását most már kincstári érdek sem igényli.

Kormányunk azonban erre — noha a kérdés már nagyon is aktuálissá vált — határozottan még nem nyilatkozott. Bizonyosan nem kapta még meg Bécsből a szükséges utasítást. Annál nagyobb nyilvánossággal és buzgalommal tárgyalják azonban a kérdést Olaszország hivatalos körei.

Rómából jelentik, hogy a kereskedelmi szerződések előkészítésére hivatott olasz bizottság a borvámok kérdését már letárgyalta s egyhangulag kimondotta, hogy az osztrák-magyar borklauzula megújítását első sorban kell követelnie az olasz kormányoknak. Föl sem tételhető tehát, hogy a mi kormányunk, illetőleg ennek a külállamokkal való érintkezésben gyámja, a közös külügyminiszter tudomására hozta volna az olasz kormányoknak, miszerint mi a hirdett borvámklauzulát megújítani semmi szín alatt nem vagyunk hajlandók. Mert ha ez megtörtént volna, úgy lehetetlen hogy egy hivatalos bizottságban ne akadt volna felszólaló, a ki e követelés teljesítésének lehetetlen voltára ne figyelmeztessen. De ilyen figyelmeztetés nem történt, sőt a bizottság annyira biztosítottnak vette a kérdéses klauzula megújítását, hogy Luzzattinek a belföldi fogyasztás növelésére vonatkozó indítványait, mint az osztrák-magyar monarchiába való kivitel csorbítottatlan volta mellett teljesen fölöslegeseket, rendre elvetette.

Nem akarunk rossz próféták lenni, de tartunk tőle, hogy annak az olasz bizottságnak igaza lesz s mi továbbra is nyögni fogjuk az olasz borok akadálytalan beözönlésének nyögét. Most már nem kincstári érdek, hanem egy más „magasabb tekintet“, a magas politika fog belejátszani ebbe a kérdésbe és meghátrálásra kényszeríteni amugy sem valami kemény dereku kormányunkat.

Tudvalevő, hogy azok a kötelek, a melyek Olaszországot a hármasszövetséghez fűzik, az utóbbi időben nagyon meglazultak és számos jelenség mutat arra, hogy Olaszország a középeurópai hármasszövetséget faképnél hagyva, a francia-orosz szövetséghez készül beállni harmadiknak.

Szükségesnek mutatkozik tehát, hogy olyas valami érdekszállal hálóztassék körül az ingadozó szövetségestárs, a mely őt az eldigi szövetségben való megmaradásra ösztökélje. Ez persze áldozattal jár a többi szövetséges részéről, de szerencsére itt van a szövetségben Magyaror-

szág, a mely mindig kitűnő médiumnak bizonyult, mikor mások érdekeiért áldozatot kellett hozni. Milyen kitűnő alkalom is lesz ez, áldozatot hozni most már nem az osztrák-magyar monarchia, de az egész középeurópai békeliga megmentéseért. Még azt is megérhetjük, hogy a német imperátor megint eljön Budára és még egy tósztot szaval el jutalmul a vitéz, a nemes, az áldozatkész nemzetre.

Mikor arról van szó, hogy Németország támad meg bennünket vámpolitikájával létérdekekünkben, akkor ez csepert sem zavarja a politikai szövetség harmoniáját. Hisz ez csak a magyarok rovására megy, míg Ausztria még hasznot is húzhat a szövetséges elleni vámháborúból. De a mikor Olaszországot kell lekenyerezni gazdasági áldozattal, akkor ennek meghozatala már politikai szükség, mert hisz megint csak Magyarország az, a melynek ezt meg kell hoznia.

De hát ugy van az megírva a történet nagy könyvében, hogy az olyan nemzet, a mely elég gyáva az államiség leglényegesebb attributumairól mások javára lemondani, a mely nem mer a maga lábára állni, mert már megszokta az idegen mankóra való támaszkodást, az mindig idegen érdekek fejőstehene lesz, hogy a saját zsirjával táplálja azokat, akik legigázzák.

Lesz-e szini kerület?

Pécs, 1902. jan. 24.

Tudvalevőleg a pécsi szini kerület megalakítása tárgyában a múlt vasárnap értekezlet volt a városházán, melyen az országos színészegyleti felügyelő, gróf Festetics Andor is megjelent, hogy ugy Pécs színügyi bizottságával, mint az érdekelt Kaposvár, Mohács, Szegzárd és Nagy-Kanizsa városok kiküldöttjeivel a pécsi szinikerület megalakításán tanácskozzék. A tanácskozásról közöltük annak idején, hogy azon csak elvi megállapodások történtek s az értekezlet bizalmas jellegű is volt, mert a városok képviselői előbb küldők városi képviselőtestületeinek jelentik be a dolgok állását s ezek határozatát kikérve, egy márciusban tartandó újabb értekezlet lesz azután hivatva határozni a kerület megalakítása tárgyában.

Véleményünk az, hogy a szinikerület megalakítása végre is be fog következni. Be kell következnie, mert egyre több és több szinikerület alakul meg, egyre több és több elsőrendű társulat lesz lefoglalva e kerületek által s az állandó színházzal nem bíró városok érdeke tehát, hogy ők is belépjenek ily szinikerületbe s így biztosítsanak maguknak megfelelő jó szintársulatot.

A pécsi szinikerületben Kaposvár is bentoglaltatnék, Kaposvár helyisajtója azonban a pécsi szinikerület ellen állandó harcot

folytat s a „Kaposvár“ legutóbbi számában is kikel a szinikerület ellen.

Pedig hát laptársunk fekete szemüvegen látja és határozott ellenszenvvel nézi a pécsi szinikerület ügyét. Kifogásolja elsősorban is azt, hogy az anyaváros — már mint Pécs — a téli szezonra olyan szintársulatot kap, a milyen neki megtetszik; a többi város a kerületben pedig kötelezve lesz ezt a társulatot a nyári és őszi időben pár hónapon át el-tartani, — ha tetszik neki a társulat, ha nem tetszik.

Nos ebben a határozott tévedésben van Mert a szinikerület városainak meglesz a joguk, hogy befolyást gyakoroljanak a szintársulatnak náluk való működése idején a műsor megállapítására s így ők maguk ellenőrizhetik a direktort s gyakorolhatnak kritikát a szintársulat felett. S bizonyára a direktor és szintársulat respektálja is ezt a jogot, mert a szini kerület csak három évre alakul meg s ez időn túl, ha az anyaváros szintársulata nem tetszik a szövetséges városoknak, nem kötelesek benn maradni a kerületben. Különben is a jelen esetben Pécs színészetének régi jó hírneve csak biztosíték lehet a városoknak, hogy jó társulatot kapnak s bizony örülhetnek, ha a szinikerület megalakításával ily jó, elsőrendű társulat biztosítva is lesz nekik. Mert minden elsőrendű társulat siet magát szinikerülethez lekötöni s a kerületeken kívül álló városokba — legalább is három év alatt — nem megy elsőrendű társulat, mert kerületén kívül az igazgatónak máshol nem szabad játszania.

Igy hát Kaposvár, hol eddig — megen-gedjük — elsőrendű társulatok játszottak, sem kaphat majd elsőrendű társulatot. S ép ugy Nagy-Kanizsa, valamint Mohács és Szeg-zárd sem.

A két utóbbi város nem is remonstrál a szinikerület ellen. Nagy Kanizsán arénát akarnak építtetni: az az ok, hogy eddig nem határozta. Kaposvárnak már van arénája. De most meg állandó színházat szeretnének. Ez esetben természetesen nem lesz szükségük szinikerületre; de még nincs együtt a szin-házépítésre a pénz s bizony három éven ke-lül, ha a pénz együtt lenne is, bajosan épül-het fel a színház. Tehát ez nem ok arra, hogy Kaposvár a szinikerület ellen legyen s hisszük is, hogy a többi városokkal egyetem-ben a márciusi értekezleten bele fognak menni a pécsi szinikerület megalakításába, — már csak a saját, jól felfogott érdekükben is.

Hirek.

Pécs, 1902. jan. 24.

Napirend 1902. január 25-én.

Naptár: szombat, jan. 25. — Róm. kath.: Pál fordulása. — Prot.: Pál ford. — Görög-kel. (jan. 12.) Tacián. — Zsidó: Sebath 17. — Nap-kél 7 óra 20 perckor; nyugszik 4 óra 33 perckor. — Hold kél 1 óra 46 perckor este; nyugszik 7 óra 38 perckor reggel.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, éjjeli fagy s elvételre csapadék várható.

A honvéhadapródiskola táncostélya sa-ját helyiségében este 8 órakor.

A Zsolnay-gyári tüzoltók bálja a Scholz-sörházban este 8 órakor.

A Gründler-alapítvány bizottságának ülése a városházán d. u. 3 órakor.

Színház: »Három testőr«, bohózat.

— (Dulánszky püspök emléke.) Ma volt évfordulója néhai Dulánszky Nán-dor, pécsi püspök halálának. Dulánszky Nán-dor 1896 ban január 24-én halt meg, tehát már hat éve. Az elhunyt püspök lelkiüdvéért ma gyászmise volt a székesegyházban.

— (Ügyészségi megbízott.) Az igazságügyminiszter Vitkovics Sándor, paksi kir. járásbírósi joggyakornokot, a paksi járásbírósi mellett alkalmazott ügyészségi megbízott állandó helyetteséül kirendelte.

— (Bucsubankett.) Mint értesülünk, a távozó postafőnök Kaffka József tisztele-tére a bucsubankettet hétfőn, folyó hó 27-én este 8 órakor tartják meg a Nagy Vigadó-ban. Részvételi jegy ára három korona, bor nélkül. A banketten zene is lesz s mindenki résztvehet a távozó postafőnök tisztelői kö-réből.

— (Felülfizetések.) Mint a pécsi jótékony nőegylet értesíti lapunkat, a nőegy-letnak mult szombaton este tartott táncesté-lyére utólagosan felülfizettek Blaskovich Ist-ván 5 kor., Pannos Alajosné urnő 5 kor., és Höffler N. János 10 kor.

— (Jelentés a vizről.) A Tettye forrás vizszolgáltató képessége: folyó hó 24-én reggel 6 órakor a tettyei viztartóban 1000, az ellentartóban 550 kbm. viz volt; a hoz-zátólyás 24 óra alatt 1045 köbméternek ta-láltatott.

— (Táncmulatságok.) Holnap (szombaton) este lesz a honvéhadapródiskola táncostélya. Ez a táncmulatság bizonyára a legfényesebb és legszebb lesz az idei farsang báljainak sorában; mert hát a kiskatonák iránt mindenki érdeklődik s ez a bál lesz az, melyen az idén bemutatják a világnak mind-azokat az ifju lányokat, kik most lépnek be a nagy lányok sorába, most lépnek először a báli terem sima parkettjére. — Szombaton különben még egy táncmulatság is lesz. A Zsolnaygyári tüzoltók rendezik szokásos far-sangi táncmulatságukat a Scholz-sörházban.

— (Vadászat.) A szezon már végére jár; az enyhe nedves tél nem volt alkalmas mezei körvadászatok tartására, mert a szántó-földeken a nagy sár miatt nehéz volt a járás. Amellett a vadak is igen éberek voltak, minélfogva eredményes hajtóvadászatokat csak erdőben lehetett az idén tartani. Az enyhe időjárás okozza azt is, hogy a nyulak már most, idő előtt párosodnak s így pece-nyéjük élvezhetetlen. A vadászok esengve várják a fagyot és főképp a havat. Friss hóban lehetne még körvadászatokat tartani, legfőképp pedig vaddisznóra vadászni.

— (Kilincs-tolvajok.) Már több-ször történt, hogy egyes házak kapujáról éj-jelenként letördelték a sárgaréz kilincseket. Különösen így farsang táján voltak máskor is ily kilincsetördelések és sokan azt hitték, hogy farsangi komédiát üz valami becsipett éjjeli lump kompánia. Csak mikor rendszeres dolog lett a kapukilincsek letördelése, akkor gondoltak arra, hogy talán tolvajok cselekszik, a kik azután a réz kilincseket eladják. Ugy is volt s a tettesek börtönbe kerültek. Nos hát a napokban ismét fordultak elő esetek, hogy a kilincseket éjjel a kapukról letördel-ték. Most már a rendőrség egyenesen a tol-vajok után nyomozott s a letördelt kilincsek meg is kerültek egy házalónál, a ki épen egy gyárban akarta eladni azokat. A házaló azt mondja, hogy előtte ismeretlen embertől vette e kilincseket. A rendőrség természetesen, most azt az ismeretlent keresi s egyelőre bizo-nyára megszűnnek a kilincslopások, ha az ipsze a börtönbe kerül.

— (Megtámadott tanonc.) Az indóház utcában Liebschitz József cipésmester tanoncát egy Nagy Péter nevű napszámos megtámadta s baltával a fejét beszakította. A fiu sérülése súlyos s ottthon van orvosi ápo-lás alatt. A baltázó napszámos ellen a rend-őrség megindította a vizsálatot.

— (A vadászok ellen.) A belügy-miniszter szigorú körrendeletet bocsátott ki, melynek célja a vadászások megakadályozása. E rendelet szerint fel kell ügyelni 1-ször arra, hogy a községben, városban ne tartson vadász-fegyvert olyan, kinek vadász-engedélye nincs és a ki nem fizet fegyveradó; 2-szor vadat eladni csak annak szabad, a ki igazolja a vad jogos szerzését.

— (Megcsipett tolvaj.) A Kossuth-utca egyik divatkereskedésének ajtajáról ma

reggel egy leányzó két darab fejkendőt akart elemelni. Azonban rajtkapták s rendőrt hoz-tak, a ki a leányzót bekísérte a városházára. Onnan azonban csakhamar el is bocsájtották, mert az illető kereskedő nem kívánta a meg-büntetését.

— (Razzia.) Az éjjel rendőrségünk razziát tartott, a mely alkalommal négy csa-vargót fogtak el. Egyik se pécsi s itt minden hely és foglalkozás nélkül tartózkodtak. Egye-lőre a torony alatt tartják őket, míg illető-ségi helyüket megállapíthatják s eltoloncol-hatják őket haza.

— (Betörés Dombóvárott.) Na-gyon gyakoriak Dombóvárott a betörések. — Ujabban Haberfeld Fülöp és fiai cég irodá-jába törtek be a betörők. Hogy micsoda bá-mulatos vakmerőséggel végezték ezt a betö-rést, kitűnik abból, hogy nem törődtek azzal, hogy átellenben a Neuwirth-féle vendéglőben táncmulatság volt, tehát ott az utca is élén-kebb volt, mint máskor. Vakmerőségük da-cára azonban elég óvatosak is voltak. Igy például egy órával a betörés előtt egy kövel bedobták az iroda ablakát, hogy meggyőző-djenek a házbéliek éberségéről. Majd az ud-varon levő kutyákat fogták el, egyiknek ki-szurták mindkét szemét, a másikat pedig borzasztó ütlegek által ártalmatlanná tették. Ilyen előkészületek után éjjeli két és három óra között betörték. Miután az irodában pénz-keresés végett mindent össze-vissza hánytak, hozzáfogtak a nehéz Wertheim-szekrény el-cipeléséhez. A lopás már majdnem sikerült is nekik. Szerencsére azonban cipelés közben valahogy elejtették a kasszát és az ez által okozott zajra felébredt a házigazda — Haberfeld Fülöp. De akkor már a betörők is megugrottak. Haberfeld azt hitte, hogy a Neu-wirth vendéglőből kijövő mulatozók rakoncát-lankodnak háza körül, erélyesen ki is kiáltott és csak midőn semmi rosszat sem gyanítva, az irodába lépett, akkor látta, micsoda veszélyben forgott vagyona és élete. Ez eset óta egy hét mult el anélkül, hogy ilyen rend-kívüli közveszélyes állapotok mellett, renkdí-vüli intézkedések történtek volna. — Pedig szükséges lenne gondoskodni a csendőrség megerősítése iránt. Mert az ottani csend-őrség bármilyen buzgó és erélyes, ilyen kö-rülmények között létszámban nem elég erős. Kívánatos, hogy legalább öt-hat csendőrből álló őrzőjárat kizárólag a várost őrizze.

— (A kézi zálogüzlet reformja.) A kereskedelemügyi miniszter még a mult év folyamán kérdőívet küldött a kereskedelmi és iparkamaráknak, melyben a kézi zálogüzlet kö-rül tapasztalható visszaélések megszüntetésére alkalmas javaslatok megtételére szölytja fel a kamarákat. A miniszter leiratában főleg arra hívta fel a kamarák figyelmét, hogy puhatolóz-zanak oly irányban, vajjon a pénzüzetek körében nem volna e hajlandóság a kézi zálog-üzletnek ügykörükbe való felvétele iránt, még pedig olyképp, hogy e zálogüzlet ne csak ék-szerekre, hanem főleg ingóságokra terjedjen. A kamarák jelentései most már beérkeztek s véleményeiket abban összegezik, hogy a vi-déki pénzüzetek a kézi zálogüzletet nem kultiválhatják, mert az üzleti költségeket nem bírja el a mérsékelt üzleti forgalom. Ehez képest a megkérdezett intézetek legnagyobb részében nincs meg a hajlandóság a sok fa-radságot igénylő, apró tételéből alakuló üzlet-ág folytatására.

— (Az érdekes album.) Nemrégiben érdekes album jelent meg a fővárosi könyvpiacra. Egy nagy album, telistele csupa nevezetes ember hü fényképével. A fényképek mellett rövid életrajz is van kommentár gyanánt. De ez az életrajz elüt az edigi sablontól. Az eddigi életrajzok ugyanis meglehetősen kiméle-tesek voltak a nevezetes emberek hibáival szem-ben; itt azonban éppen ellenkezőleg csak az árnyoldalokat sorolják föl meglepő ridegséggel. Ezt az albumot tudniillik a fővárosi rendőrség

adta ki és korántsem abból a célból, hogy népszerűséget szerezzen az album szereplőinek, bárha őszintén kívánja, hogy minél többen ismerkedjenek meg velők. Ez az üdvös cél teszi kívánatosá, hogy mentül többen megszerezzék az albumot. Főképp pedig a vidéki rendőrkapitányi és szolgabírói hivatalok. Mert bármily nagy elismeréssel viseltessünk is a diszes album iránt, még sem mondható, hogy bármily művelt szalon asztalán helyet foglalhatna. Midőn ime, őszintén méltányoljuk a főkapitányság munkáját, nem hallgathatjuk el egy megjegyzésünket. Tudniillik kissé értelmetlen, hogy miért vesztegeti ezt az albumot negyven koronájával. Az ilyen album vagy hasznára van a közbiztonságnak és akkor kötelezővé kell tenni annak beszerzését, vagy pedig nincs hasznára és akkor nem tekinthető egyébnek, mint a rovottmultuak népszerűsítésére íródott emlékműnek. Ez pedig talán még sem lehet a főkapitányság feladata.

— **(A nőegylet farsangi vásárja.)** A pécsi jótékony nőegylet február hó másodikán tartandó farsangi vásárjára nagyban folynak az előkészületek. A farsangi vásárt az ezelőtt szokásos karácsonyi vásár helyett rendezik, még pedig — mint a lapunkban nemrég közölt lelkeshangu felhívás is tanúsítja — a munkanélküli szegény nép felségélyezésére. Ép ezért kívánatos, hogy mindazok a jószívű adakozók, kik az eddigi karácsonyi vásárok nagy sikerét adományaikkal biztosították, — most is siessenek a farsangi vásárra adományaikat beküldeni. Az adományok a nőegylet elnöknőjéhez, *Hinka Lászlóné* urnőhöz küldendők.

— **(Köszönet nyilvánítás.)** A jótékony nő egylet hölgyei és a rendező bizottság hálás köszönetet mondanak a pécsi villa mosságirészvénytársaságnak ama nagy és kegyes adományért, hogy a 18 iki estély alkalmaival a világitást 70 korona erejéig ingyen szolgáltatva, valamint a légszuszgyárnak, hogy tekintettel a nemes célra ingyen adta 15 koronáig a világitást az utolsó teauzsonához.

— **(Három orvvadász.)** A napokban történt Tamásiban, hogy az ottani egyik pincébe *Illés Ignác*, *Turbók József* és *Dölles András* betörték és onnan több hordó bort elvittek. A csendőrség a tetteseket kinyomozta és náluk házkutatást is tartott, mely alkalommal fegyvereket kobozott el tőlük, melyekkel orvvadászatra szoktak eljárni.

— **(Öngyilkos házaspár.)** Ma délután három órakor jelentették a hegyalja-utca 18. szám alatti házból a rendőrségnek, hogy egy ott lakó fiatal házaspár megmérgezte magát. A rendőrség közgei a helyszínen megjelenven, ott találták szobájukban *Bohuszláv* Mártont és nejét szül. *Semicsek* Jozefint holtan. A szoba tele volt széngőzzel s az orvos széngázmérgezést konstataált. A kályhában égett a szén s a csövek füstelvezető nyílása el volt dugva rongyokkal s a kályha ajtaja nyitva állott. Tehát kétségtelen volt az öngyilkosság s az öngyilkos férj és feleség egymás mellett az ágyon megfuladva, holtan feküdtek. Az öngyilkosok levelet hagyták hátra a rendőrségnek, melyben kérik, hogy árverezzék el kis butorukat s fizessék ki az árából azokat, akiknek tartoznak. Mindketten aláírták a levelet, azt írván, hogy nehéz volt megélniök s a nyomor miatt mennek a halalba. Azonban úgy látszik, az is ok volt az öngyilkosságra, hogy valami Fuchs József nevű ismerősük, pár hóval ezelőtt Budapestre utazott, ruháit náluk hagyta megőrzés végett. Most hazajött s kitűnt, hogy *Bohuszláv* a ruhákat zálogba tették. Ez ügyben épen ma kellett volna kihallgatásra a rendőrségen megjeleniök; de ők a halalba menekültek. Az öngyilkos házaspár szülei is élnek még. A két holttestet kivitték a budaikülvárosi temető hullaházába s onnan fogják őket eltemetni.

— **(Vésnöki munkák)** a leggondosabb kivitelben készülnek *Schönwald Imre* ékszergyárosnál és oly pontos kivitelben, hogy

a világ minden részéről kap e jönevű cég megrendeléseket. Ugyanott kaphatók nagy választékban jeggyűrűk minden suly és nagyságban, nemkülönbben a legjobb és maradandó értékű menyasszonyi ajándéknak alkalmas valódi arany ékszertárgyak, órák, divatos hosszú női arany óraláncok olcsóra szabott gyári árak mellett.

— **A Szecesszió-sörözőben**
ma, szombaton, ifj. Kórody Gyula zenekara hangversenyez.

Művészet, irodalom.

Pálmay-forradalom.

Pécs, 1902. jan. 24.

Hát biz az ugy van már jó időtől fogva, a hol az „*isteni Ilka*“ megfordul, kiűt ott a lázas forradalom.

Hogy miért volt ez és miért van még most is így? Erről már sokan disputáltak.

Pedig egyszerű a megfejtése. Mert páratlan a maga nemében. Az Ur Isten a 19 ik század végének és a 20 ik század elejének izlésére teremtette.

A ki egyszer látja a színpadon, ugy megszereti, hogy feledni sem bírja; a ki pedig a színpadon kívül látja, az pláne ugy belélszeret, hogy hónapokig gyötri a szerelem hideglelése.

Nem csoda tehát, ha most Pécsen is kitört a Pálmay-láz, midőn e város falai közt szivja a jó mecseki levegőt és nem csoda, ha kiűt a jegyáruló kasszájánál a forradalom s ököltre, birokra mennek egymás ellen a jegyvásárlók.

Igy volt ez 1884. év tavaszán a Pécsnél jóval kisebb Besztercebánya városban is, midőn a budapesti népszínház kincse — Pálmay — a Kárpátok tövébe jött egy kis jó levegőre és boldogítani akarta Zólyom vármegye uri népét.

Boldogította is.

Négy estén játszott vendégkép Besztercebányán.

Azt mondanom sem kell, hogy ha háromszor akkora lett volna is a színház, a 150 százalékos felemelt helyárak dacára minden jegy elkelt volna minden estére.

Igy esténként csak 900 frtot lehetett kiszorítani.

És most el lehet képzelni azt a drukot, azt a kétségbeejtő helyzetet, midőn az előre beváltott jegyek árából 2000 frt. már befolyt a kasszába s a művésznő 4 szeri tiszteletdíja 1200 frt. már biztosítva volt, egyszerre beűt egy isten-nyila az egész ügyletbe s azzal fenyeget, hogy vége mindennek.

Aminthogy most Pécsen téphette a haját boszuságában a derék s mindenre számító művezető azért, mert a nagy művésznő fellépő ruhái nem érkeztek meg s ez okból a kihirdetett előadás elmaradt — éppen ugy téptem én is akkor még csak deres hajamat ezelőtt 18 esztendővel B. Bányán, midőn egy akaratos karmesterem viselkedése csaknem tönkretett.

Az első fellépés a: »Huszárcsiny« volt. A vendégművésznő dalaiban megszokott és szívhez közeledő modorával dalolva beszélni és beszélve dalolni akart a közönségnek, ami pedig nem taktusra, hanem ad libitum megyen.

Ebben sehogysem tudtak dűlőre vergődni a karmesterrel. Végre a karmester ur — Bokor Jóska, a mostani szerencsés író és gazdag budapesti háztulajdonos — otthagya a próbát és eltávozott a színházból.

Pálmay nagyon meg volt sértve. Rögton pakolni akart és elhagyni Besztercebányát.

És én közel voltam az örülethez.

Hogyan egyenlítsem ki ezt a dolgot? Hogyan csináljak békét? Hogyan marasztaljam kincses vendégemet?

Végre sikerült Pálmayt marasztalnom azzal a kikötésével, hogy nem az orchesterbeli zene, hanem hogy »Lajos Tóni«, a híres cigány-primás bandájával kíséje őt előadás alatt a dalaiban, — de biz' én ezt minden próba nélkül nem mertem megreszkizni, hanem este szépen Sándor Emil színészem segedelmével odacsempésztem Bokor Jóska-t az orchesterbe és most engedett Jóska barátunk a művésznő művészi dalszinezéseinek.

És Pálmay az ő nagylelkűségével nem haragudott többé reá.

Magam pedig két napig nyomtam az ágyat a kiállott izgalmak miatt.

B . . . 6.

⊙ **Pálmay Ilka** a „Nebántsvirág“-ban. Telt ház előtt lépett fel Pálmay Ilka tegnap este először, a mikor is a »Nebántsvirág« Denise de Flavigny-jét játszotta. Mikor a »Fehér galambok« zárdájának növendékei sorából a fejedelemasszony hívására a szín elejére jött s fehér fátyolát felvetve, láthatta mindenki őt: Pálmay Ilkát, — egy pillanatra szinte nyomasztó csend űlte meg a nézőteret. A régi idők multán való új találkozás-kor szokott ily nyomasztó csönd beállni régi jó ismerősök között, a kik nagyon örülnek ugyan, hogy egymást újra láthatják, de mégis a multa gondolnak, mikor fiatalok voltak; fiatalok, teljes birtokában az arany-fiatalság hatalmas, hódító erejének. Egy impozáns, pompás virágcsokrot nyujtottak fel ám ebben a pillanatban a vendég művésznőnek s erre kitört a taps és megszűnt a nyomasztó visszaemlékezés. A mi elmúlt: elmúlt; visszahozni úgy sem lehet. Lássuk: mik vagyunk ma? . . . És Pálmay Ilka szava felhangzott a nézőtéren. Lélekzetét visszafojtva leste mindenkégy-egy szavát, egy-egy mozdulatát s várta énekét. S ahogy szólt, ahogy mozdult, mosolygott, majd énekelt: egyszerre a régi Pálmay Ilka állt előttünk s szavának, mosolyának, játékának és énekének varázsa a régi volt. Pedig hát hangjában, ha beszél, van valami állandó fátyolozottság; s énekében feltűnik az az előrelátó figyelem, mely magasabb hangoknak az előkészítésében áll és játékában is bizonyos fáradság tapasztalható. De egy hatalmas, erős talizmánja megmaradt: az ő egyénisége, mely valamikor megszerezte neki az »aranyos« nevet s mely még ma is lebilincseli irányában a közönséget. Ez az egyéniség jellemezte az ő »Nebántsvirág«-át; melyet bizony jobban is láttunk már játszani, de ugy, a hogy tegnap láttuk: ugy csak Pálmay Ilka játszhatja és tudja eljátszani. — Sikere természetesen nagy és általános volt. Minden énekszámát megujrázták (de nem mind ismételte meg) s különösen tetszett a harmadik felvonásbeli angol betétdala. Felvonások végén ötször-hatször hívták a lámpák elé s még vastaps is volt, a mikor a legördülő vasfüggöny alatt kihajolva köszönte meg a művésznő az ünnepeltetést.

Mellette legnagyobb sikere *Pesti Kalmánnak* volt, a ki Celestint játszotta. Pesti a színpadon igazi jó fiu; eddig is sok sikert aratott már s tegnapi sikere is nagy és általános volt. Champlatreux vicomtot *Mezey* Andor játszotta igen jól. *Vágó* Béla az őrnagy szerepében pompás alakot mutatott be. *Szilágyi* Aladár Loriot őrmestere kabinetalakítás volt s minden mozdulatát, szavát derűltégg kísérte. *Nagy* Vilma fejedelemasszonya jeles alakítás volt s a kar is jól működött.

⊙ **Kezdeté este hét órakor.** A holnapi (szombat) esti és vasárnap esti színházi előadás kivételesen hét órakor kezdődik.

⊙ **Pálmay Ilka** kedden is fellép. A közönség általános óhajára Pálmay egy estével megtoldotta fellépéit és így kedden, e hó 28-án páros bérletszünetben, felül helyarakkal megismétli harmadszor a *Pillangó kisasz-*

szony és Szenes legény, Szenes leány című operettet. Jegyeket ezen előadásra már hoinap lehet váltani a színházi pénztárnál, a bérlek ismert jogai vasárnap e hó 26-án délig tartanak fenn.

○ A színház jövő heti műsora. Vasárnap d. u. 3 órakor kerül színre fél helyárrakkal: *Citerás*, este Pálmay felléptével *Pilangó kisasszony* és *Szenes legény, Szenes leány*, páros bérletszünetben. Héttől Pálmay felléptével *páratlan bérletszünetben* ugyanaz, kedden Pálmay utolsó felléptével *páros bérletszünetben* ugyanaz. Szerdán leszállított helyárrakkal *Vörös talár*, csütörtökön, *Utolsó szerelem*, pénteken itt először *Páholy*, szombaton ugyanez.

Táviratok.

— **Merénylet a görög király ellen-** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Athénból sürgönyzik, hogy *György király* tegnap a faleroni kertben sétálván, *egy ember késsel kezében rárohant*. A kert felügyelője ezt látva, hirtelen a merénylő elé ugrott s így a királynak szánt *veszedelmes szurás őt érte*. A merénylőt elfogták.

A Concordia-malom égése. (A „Pécsi Figyelő” eredeti Távirata.) Az éjjel a budapesti Concordia malom hatemeletes épülete tüzvész áldozata lett. Az óriási tüzvészben hajmeresztő jelenet játszódott le. A kettős épület harmadik emeletét hid köti össze, melyen a tűzoltók át akartak haladni. Az alól állók láták hogy a hid is már tüzet fogott s már ingadozik. Rémülten kiáltottak tehát a tűzoltókra, hogy forduljanak vissza, de azok nem halloták. Integettek nekik, de a nagy füstben nem látták. Végre két baka trombitással visszavonulást fuvattak, mire a tűzoltók visszavonultak a hidról, mely ebben a pillanatban recsegve ropogva leszakadt.

— **Püspöki értekezlet az autonomia ügyében.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Vaszary* hercegprimás ma váratlanul konferenciára hívta egybe a fővárosban tartózkodó püspököket, akik elhatározták, hogy a kath. autonomiai kongresszuson holnap, vagy holnapután szavazásra kerülő bizottsági javaslatot általánosságban elfogadják. A részletes tárgyalásnál a püspöki kar módosításait *Ipolyi* fogja előterjeszteni.

Szerkesztői üzenet.

S. Gy. (Helyben.) Ön nyerte meg a fogadást. *Horkai Elemér* ur valóban nem tagja szerkesztőségünknek már január elseje óta. Ugy tudjuk, hogy még Pécssett tartózkodik.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
BZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC

Segédszerkesztő
KONNYI ISTVÁN.

Hirdetések.

A ki bálba akar menni

s jót mulatni ott;
hogy ne kerüljön semmibe sem, el ne mulasztja megnézni

STEINER IMRE

alkalmi áru-üzletét, Irgalmassok-utca 12., a hol kapja a legfinomabb cipőket fél-árban.

1 pár férfi tükör-bőr, vagy két cipő fűzős, zugos, vagy oldal gombos 2 frt 50; 1 pár férfi sárga Chevro kit, oldal-gombos, fűzős, vagy zugos 3 frt; 1 pár férfi fekete lack kit, keztü-bőr, vagy Chevro bezetzt oldal-gombos, fűzős, vagy zugos 3 frt 50; 1 pár férfi Chevro fekete oldal-gombos fűzős, vagy zugos 3 frt 50; Gyermekek-cipők lak keztü és bezetzt 1 frt; himzett comot cipő 60 kr. — 1 pár női tükör-bőr, vagy kit, cipő fűzős, zugos, vagy oldal-gombos 2 frt 50; 1 pár női sárga Chevro kit, oldal-gombos, fűzős, vagy zugos 3 frt; 1 pár női fekete lack kit, keztü-bőr, vagy Chevro bezetzt oldal-gombos, fűzős, vagy zugos 3 frt; 1 pár női Chevro fekete oldal-gombos, fűzős, vagy zugos 3 frt.

Valódiságáért jót-állok. — Nem szédelgés. — Alkalmam volt **egy nagy raktárt** megvenni és abba a kellemes helyzetbe jöttem, hogy **mindenki a fél árt megtakarítja.**

500 forintot

fizetek annak, a ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett, üvegje 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien, 19/1. Sommergeasse 1. Kapható Pécssett: Gelteh és Graeff Király-utca 3. sz. — Mohács: Auber Vilmos gyógyszerész.**

Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla-féle fogvizet.** (Hamisítványok feljelentői jól ciztatnak.)

97. h

j. 902.

Korcsma bérbeadási hirdetmény.

Alulírott *Magyar Hertelend község előljárósága* közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező

Korcsma épület

hozzá tartozó mellék helyiség és helyiséggel 1902. évi január hó 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen 1902 évi február hó 1 től 1904 évi december hó 31-ig terjedő időre *Magyar Hertelend község* bíró házában bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a m.-széki körjegyzőségénél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kelt. M. Hertelend, 1902. évi jan. 20.

Schmellás Antal s. k.
körjegyző.

Kovács László s. k.
bíró

Erreth-féle borok kizárólagos raktára.

Nagyságos **Erreth János** ur, Pécs város elsőrendű bortermelője **kitűnő minőségű, saját termésű**

pécsi hegyi borainak

eladását kizárólag tisztelettel alulírottra ruházván, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezen köztudomásulag **a legkényesebb igényeknek is megfelelő ó-borokat** mindig friss töltésben palackozva, kívánatra hordókban is — **hamisítatlan minőségért kezeskedve** — árusíthatom.

A fenti borokból különösen a következőket van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani:

1891. évbéli fehér asztali bor literje . . . 55 kr.

1885. évbéli bálicsi fehér pecsenye-bor,
palackja (0-7 l.) 70 kr.

Adónélkül 7 krral olcsóbb literenkint.

☞ Árak palackokkal együtt értendők. Palackok 7 kr értékben visszavétnek. ☜

Kerdl Lajos,

fűszer-, bor- és csemege-kereskedése
PÉCSETT, Király-u. 6. sz.

Hamisítatlan minőségért kezeskedik.

Zamatos asztali borok.

Kitűnő pecsenye-borok.